

До научното жури
за защита на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Олга Василиевна Лозовая по професионално направление 3.6. „Право”, докторска програма „Международно право и международни отношения”

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Емил Георгиев Константинов
относно дисертационния труд на тема „ Правна защита на личните данни в Евразийския икономически съюз”, представена за публична защита от Олга Василиевна Лозовая

Дисертацията е посветена на актуалната, както в научно, така и в практическо отношение тема за защита на личните данни в Евразийския икономически съюз (по-нататък – ЕАИС. Това изследване е новост за науката, защото на територията на ЕАИС няма създаден унифициран правен акт в сферата на защита на личните данни, а националното регулиране на правото на защита на личните данни е разработено в недостатъчна степен. Досега няма научна разработка по тази тема. Дисертантката постига и значителен научно-практически резултат като разработва Проект на Конвенция за защита на личните данни за държавите-членки на ЕАИС. Нейният труд ще помогне и за развитие на националното законодателство на страните-членки на ЕАИС. Проектът на Конвенция може да послужи като основа за унификацията на законодателствата на държавите-членки на Съюза. Анализът на националното

право на държавите-членки, както и създаването на единен Проект на Конвенция, може да се превърне в база за хармонизиране на законодателството и в други сфери, посредством аналогичното използване на същите средства и методи. При създаването на Проекта на Конвенция за защита на личните данни е съставен списък на задълженията на администратора, осъществявани на територията на ЕАИС и играещи голяма роля в областта на защитата на личните данни. В частност са включени разпоредби относно задълженията за получаване на съгласие, за информирането на субекта на данни, за осигуряването на качество на данните и конфиденциалност. Изследването представлява новост със значителна научнопрактическа стойност, защото до този момент на територията на Съюза не е създаван единен списък на задълженията. Разработването за първи път на Проект на Конвенция за защита на личните данни за държавите-членки на ЕАИС, представлява много голям научен и практически успех и личен научен принос на дисертантката. Проектът е изцяло самостоятелна разработка на основата на проведения анализ за правото на защита на личните данни както в правните актове от международен характер, така и съгласно националното право на отделните държави. Мисля че този проект и неговата обосновка ще привлече в международен и национален план вниманието не само на специалистите, но ще изиграе и значителна политическа роля по работата в тази насока. Проектът на Конвенция може да послужи като основа за унификацията на законодателствата на държавите-членки на Съюза.

Дисертационният труд е логично структуриран. Той е плод на самостоятелните усилия на дисертантката. Научните ѝ тези са доказани. Използвана е значителна литература. Задачите на изследването са постигнати. Идентифицирани са проблемите на законодателството в областта на защита на личните данни. Анализирани са законодателството на ЕС и опита му в областта на защита на личните данни. Очертават се проблемите при нормативното регулиране защитата на личните данни в страните-членки на ЕАИС.

Анализирани са общите насоки на развитие на правото на Евразийския икономически съюз по защита на личните данни. Разработени са успешно и такива теоретични въпроси като понятието за лични данни, определяне на субектите на правоотношението, разработка на принципите за защита на личните данни съобразно спецификата на региона на държавите-членки на ЕАИС.

Трудът е обогатен с проведено социологическо проучване за отношението на обществото към защитата на личните данни. Това представлява съществен и оригинален научен и практически принос в дисертацията. Социологическото проучване позволява да бъде изучено и анализирано отношението на обществото към правото на защита на личните данни. То успешно подпомага нормативното научно изследване в дисертацията, включително и допринася за неговата обществена и социална адекватност. Дисертантката разработва специална форма на анкета, в която на участниците са зададени въпроси относно най-значимите аспекти на закрилата на личните данни като например имат ли анкетиранияте представа за понятието лични данни, знаят ли за съществуването на Закона за защита на личните данни, а също така какви стъпки предприемат анкетиранияте с цел контрол на сигурността на техните данни.

По темата на дисертацията има направени пет публикации в България и в чужбина.

Трудът съдържа и много други приносни моменти. Разработени са нови, допълнени определения на понятието лични данни, на субекта на лични данни, които са характерни и подходящи за възприемане на територията на държавите-членки на ЕАИС. Анализирани са основните права на субекта на лични данни. В частност е определен списъкът както на материалните, така и на процесуалните права на субекта, необходими за включването им в проекта на Конвенция. Изследвана е възможността за формирането на задължение на субекта на данни да не злоупотребява и добросъвестно да се ползва от правата

си. Изводите на дисертантката представляват научна новост. Научна стойност притежава сравнителноправното изследването по отношение на опита по създаването и прилагането на законодателството в областта на защита на личните данни в Европейския съюз и в някои други държави (Турция, Китай, США, Израел, Испания, Хонконг, Германия, Великобритания). То позволява на дисертантката да открие полезни разпоредби в съответните правни системи, отнасящи се в т. ч. до сроковете за съгласие на субекта на данни, специалните контролиращи органи, задълженията на администратора по отношение на контрола върху потока от данни и др.. Те имат практическо значение за изработването на Проекта на Конвенция и за развитие на националното законодателство в страните от съюза. В дисертацията успешно е изследван и формулиран списък на допълнителните аспекти на регулирането на правото на защита на личните данни в областта на Интернетa, наказателноправното сътрудничество и публичните субекти, както и по отношение на трансграничния пренос на данни. Научното анализиране на тези въпроси представлява новост, особено за района на Съюза. Научнопрактическа новост представлява и анализът на законодателствата на Република Казахстан и Руската федерация в областта на защитата на личните данни. В дисертацията аргументирано се разкриват редица съществуващи проблеми. Рецензираният труд ще допринесе за тяхното решаване.

В заключение предлагам на Олга Василиевна Лозовая да се присъди образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право”, докторска програма „Международно право и международни отношения”.